

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๒/๒๕๐๕ พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
พลตำรวจ ล. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๓๗, ๑๕๗, ๑๖๕, ๑๗๒, ๑๘๘

จำเลยเป็นพลตำรวจขาดหนี้ราชการแต่ยังมีหน้าที่จับกุมผู้กระทำผิดได้ประสบเหตุการณ์กระทำผิดอาญากลับละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่จะจับคนร้าย โดยเข้าขัดขวางพุดชู่พยานผู้รู้เห็นมิให้ยืนยันว่ารู้เห็นการกระทำผิด การละเว้นปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้ เป็นการละเว้นโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าทรัพย์ จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๑๕/๒๕๓๘ พนักงานอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ โจทก์
นาย ส. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นปลัดอำเภอได้รับแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ทำการตรวจสอบผลงานตามโครงการสร้างงานในชนบทของสภาตำบล การแต่งตั้งดังกล่าวเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ในทางราชการ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ต้องเดินทางไปตรวจสอบผลงานตามโครงการที่ได้รับมอบหมายแล้วรายงานให้นายอำเภอทราบ การที่จำเลยทำรายงานว่า สภาตำบลได้จ้างเหมาเครื่องจักรกลชุดดินถูกต้องตามโครงการแล้ว เห็นควรให้คณะกรรมการสภาตำบลดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างทั้ง ๆ ที่งานตามโครงการยังไม่แล้วเสร็จ โดยจำเลยได้ร่วมออกไปดูการตรวจสอบรับมอบงานของคณะกรรมการตรวจรับการจ้างดังกล่าวด้วยอีกทั้งงานในส่วนที่ยังไม่แล้วเสร็จนั้นอาจตรวจสอบและพบเห็นได้โดยง่าย ดังนี้การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุให้นายอำเภอและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับความเสียหาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๗/๒๕๑๕ พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ โจทก์
จำสิบตำรวจ อ. กับพวก จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗, ๒๙๕, ๓๑๐, ๓๙๑

ผู้เสียหายถูกเตะทั้งรองเท้า มีบาดแผล คือ ๑. รอยช้ำบวมที่หน้าผากข้างขวาเหนือคิ้วขวา ๒. เบ้าตาขวาช้ำบวมเขียว ตาขวามีรอยช้ำเลือด ๓. ริมฝีปากล่างซ้ายแตก ๔. รอยช้ำบวมที่ปลายคาง ๕. หัวเข่าซ้ายบวมเล็กน้อย มีรอยถลอกเลือดออกช้ำบาดแผลทั้งหมดควรจะหายภายใน ๗ วัน เช่นนี้ ถือว่าได้รับอันตรายแก่กาย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๙๕ แล้ว

จำเลยเป็นจำสิบตำรวจและสิบตำรวจเอกได้จับกุมผู้เสียหายในข้อหาเสพสุราจนเป็นเหตุให้เมาประพตวิรุณายครองสติไม่ได้ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ เมื่อนำไปยังสถานีตำรวจแล้วผู้เสียหายยังร้องเอะอะอาละวาด ตะโน้นตะนี่ย เดินไปมาและจะลงไปจากสถานีตำรวจ จำเลยจึงเอาตัวผู้เสียหายเข้าไปขังไว้ในห้องขังเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเพื่อไม่ให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย ดังนี้ไม่ถือว่าจำเลยปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังทำให้ผู้เสียหายปราศจากเสรีภาพในร่างกายอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และ ๓๑๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๒/๒๕๑๗ พนักงานอัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช โจทก์
นาย ส. กับพวก จำเลย
ป.อ. มาตรา ๑ (๑), ๑๕๗, ๑๖๑, ๑๖๒ (๒)

จำเลยซึ่งเป็นปลัดอำเภอมีหน้าที่ทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะลงลายมือชื่อประทับตราตำแหน่งลงในตัวรูปพรรณที่รู้ว่าปลอมลายพิมพ์นิ้วมือเจ้าของสัตว์ ทำให้มีผู้ใช้เอกสารนั้นอ้างเมื่อถูกตรวจค้น แม้จะไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์แต่ประการใด แต่ก็เป็นการทำให้อำเภออื่นได้รับประโยชน์ในการใช้เอกสารนั้นไปอ้างเมื่อถูกตรวจค้นหรือถูกจับ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดโดยทุจริตเช่นกัน จึงมีความผิดตามมาตรา ๑๕๗, ๑๖๑ และ ๑๖๒(๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๕/๒๕๑๒ นาย ก. โจทก์
นาย ส. กับพวก จำเลย
ป.อ. มาตรา ๘๖, ๑๕๗

นายอำเภอสั่งให้จำเลยที่ ๑ จัดการเรื่องเพิกถอนการร้องขอขายที่ดินจัดการใส่ชื่อบุตรโจทก์และจำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของที่ดิน จำเลยที่ ๑ ก็ไม่ยอมปฏิบัติ กลับพูดจาเป็นทำนองขู่เข็ญโจทก์ ยิ่งกว่านั้นยังร่วมกับจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ พุดหลอกหลวงโจทก์ให้ลงชื่อเป็นพยานในสัญญากู้เงินระหว่างจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ โดยบอกว่าเป็นการถอนเรื่องการซื้อขาย โอนชื่อให้เด็กได้ จึงเป็นการสอดส่องให้เห็นเจตนาของจำเลยที่ ๑ ว่า ตั้งใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ เพราะโจทก์โอนที่ดินให้บุตรไม่ได้ และถ้าโจทก์ไม่ทราบถึงการหลอกหลวงของจำเลยทั้งสามคน หลงเชื่อตาม เมื่อเวลาเนิ่นนานออกไป สิทธิที่โจทก์จะฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้ปฏิบัติตามสัญญาหย่าอาจขาดอายุความได้ นอกจากนั้น จำเลยทั้งสามยังร่วมกันก่อให้เกิดภาวะผูกพันกับที่ดิน โดยนำที่ดินไปเป็นหลักประกันในสัญญากู้เงิน และการกระทำของจำเลยที่ ๑ แสดงให้เห็นว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ได้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ ๑ แต่มิได้เป็นเจ้าพนักงาน จึงมีความผิดฐานสนับสนุนการกระทำผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๒๓ พนักงานอัยการจังหวัดอุทัยธานี โจทก์
นาย ว. จำเลย
ป.อ. มาตรา ๙๐, ๙๑, ๑๕๗, ๑๖๒

จำเลยเป็นข้าราชการตำแหน่งหัวหน้าธุรการของโรงพยาบาลและเป็นกรรมการตรวจการจ้างการก่อสร้างตึก จำเลยทราบดีว่าการก่อสร้างผิดรายการตามแบบแปลนแต่เพิกเฉยเสีย แล้วทำบันทึกรับรองการจ้างรับรองเป็นหลักฐานว่า ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างแล้วเสร็จบริบูรณ์ตามสัญญาจ้างจนทางราชการได้อนุมัติจ่ายค่าจ้างให้ผู้รับจ้างไปครบถ้วนซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๒(๑) นั้น การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นความผิดต่อเนื่องกัน จึงเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามกฎหมายที่เป็นบทหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๘๖/๒๕๒๓ พนักงานอัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช โจทก์
นาง ป. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙

ป.อ. มาตรา ๕๖, ๑๕๗

จำเลยรับราชการเป็นพยาบาลประจำโรงพยาบาลได้ตรวจชั้นสูตรบาดแผลของ พ. ซึ่งถูกข่มขืนกระทำชำเราละเว้นไม่ส่งชันน้ำในช่องคลอดของ พ. ไปหาเชื้อของน้ำอสุจิตามระเบียบและกรอกข้อความลงในรายงานผลการตรวจชั้นสูตรเอาเอง พ. ย่อมเป็นผู้เสียหายและได้รับความเสียหายเพราะการกระทำของจำเลยแล้วจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

ในคดีที่ฎีกาได้แต่ปัญหาข้อกฎหมายเมื่อปรากฏว่าจำเลยอายุ ๕๗ ปี รับราชการเป็นพยาบาลไม่เคยกระทำผิดมาก่อนโดยพฤติการณ์และเหตุผลแห่งรูปคดีมีเหตุสมควรศาลฎีกาย่อมมีอำนาจเปลี่ยนแปลงดุลพินิจในการวางโทษจำคุกที่ศาลอุทธรณ์กำหนดไว้โดยให้รอการลงโทษไว้ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๑๘/๒๕๒๖ พนักงานอัยการจังหวัดชัยนาท โจทก์
นาย บ. กับพวก จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

นายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลซึ่งเป็นเจ้าพนักงานได้ร่วมกันออกประกาศเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้สมัครสอบแข่งขันภายหลังครบระยะเวลารับสมัคร เพื่อแสดงว่า ส. มีวุฒิตามประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นพนักงานครูเทศบาล ซึ่งตามประกาศเดิมแล้ว ส. มีวุฒิไม่ตรงตามที่ทางราชการกำหนด เมื่อ ส. สอบได้และได้รับการบรรจุแต่งตั้งแล้วย่อมทำให้ผู้ที่สอบได้อื่นแต่ยังไม่ได้รับการบรรจุได้รับความเสียหาย การกระทำของเจ้าพนักงานดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๙/๒๕๒๗ พนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย โจทก์
จำสิบตำรวจ ว. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘ (๑), ๙๒ (๒)

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ มีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาและจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายในกรณีที่มีผู้กระทำผิดซึ่งหน้าแม้ในที่รโหฐานจำเลยก็มีอำนาจจับโดยไม่ต้องมีทั้งหมายจับและหมายค้น ดังนั้นการที่จำเลยเข้าไปในห้องเล่นการพนันพบผู้เล่นกำลังเล่นพนันเอาทรัพย์สินกันแล้วไม่ทำการจับกุมย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการกรมตำรวจจำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๗๗/๒๕๓๔ นาย ม. โจทก์
 ร้อยตำรวจเอก ศ. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นข้าราชการตำรวจซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่โจทก์เป็นผู้ต้องหาและถูกจับมาควบคุมไว้ การที่จำเลยพูดในตอนแรกที่ญาติโจทก์แสดงความจำนงขอประกันตัวโจทก์ว่าจะประกันไปทำไมจะตัดสินใจ ๒ - ๓ วันก่อน และว่าจำเลยไม่วางจะไปตั้งด่านตรวจ แต่จำเลยกลับไปรับประทานอาหารโดยมิได้ตั้งด่านตรวจตามที่พูดไว้นานเกือบ ๑ ชั่วโมง จึงกลับมาที่สถานีตำรวจแล้วจำเลยพูดกับญาติโจทก์อีกครั้งหนึ่งว่าจะประกันไปทำไม ตอนนี้อยู่เสียหายกำลังแรงให้ถูกขัง ๔ - ๕ วันก่อน จากนั้นจำเลยก็ออกไปโต๊ะสนุกเกอร์ ดังนี้ จำเลยมีหน้าที่ที่จะต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ และตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา ฯ และมีหน้าที่ต้องชวนชวยกระวีกระวาดแนะนำชี้แจงแก่ญาติโจทก์ที่มาติดต่อขอประกันตัวโจทก์ว่าจะยื่นเรื่องราวได้อย่างไร นำเสนอแก่ใคร และจำเลยต้องคอยให้โอกาสในการที่คนเหล่านั้นจะได้ดำเนินการดังกล่าวไปด้วยดี รวดเร็วและเรียบร้อยตามสมควรแก่เวลา และพฤติการณ์การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ผู้ถูกคุมขัง เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๗๖/๒๕๓๔ นาง ส. โจทก์
 นาย ท. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นเจ้าของงานดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินมีหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม มีผู้แอบอ้างว่าเป็น พ. ให้กับโจทก์แต่จากลายพิมพ์นิ้วมือของ พ. ในแบบสอบสวนเพื่อขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์กับลายพิมพ์นิ้วมือของ พ. ในสัญญาจำนองและขายฝากปรากฏชัดว่าเป็นลายพิมพ์นิ้วมือคนละชนิด อีกทั้งในวันทำสัญญาจำนองและขายฝากจำเลยได้เตรียมสัญญาต่าง ๆ ให้ผู้ที่แอบอ้างว่าเป็น พ. ลงชื่อไว้เรียบร้อยแล้ว การที่จำเลยเสนอให้มีการจดทะเบียนจำนองและขายฝากที่ดินของ พ. ทั้ง ๆ ที่จำเลยรู้อยู่แล้วว่าผู้มาขอจดทะเบียนมิใช่ พ. จำเลยยอมเล็งเห็นผลที่จะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ผู้รับจำนองและผู้รับซื้อฝาก ถือว่าจำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์แล้ว การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตแม้ไม่เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ก็เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๕๔/๒๕๓๖ พนักงานอัยการจังหวัดตราด โจทก์
 ดาบตำรวจ อ. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

ผู้เสียหายแจ้งให้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจจับกุม ส. เมื่อจำเลยจับตัว ส. ได้แล้วจำเลยมีหน้าที่ต้องรีบนำตัว ส. ส่งพนักงานสอบสวนทันทีโดยไม่ชักช้า การที่จำเลยยอมให้ ส. แวะพบญาติแล้วเป็นเหตุให้ ส. หลบหนีไปในระหว่างควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน ถือว่าจำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและกรมตำรวจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๙๔/๒๕๓๖ พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
 นาย ส. กั๊ปกวก จำเลย

ป.อ. มาตรา ๘๖, ๙๐, ๑๕๗, ๑๖๔

การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นข้าราชการครูได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งหรือสอบสัมภาษณ์ ในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูตามคำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ย่อมถือว่าจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นเจ้าพนักงานในการสอบครั้งนี้ แม้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ จะเป็นเพียงกรรมการสอบสัมภาษณ์แต่การเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการสอบของจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ย่อมนับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งจนถึงการสอบเสร็จสิ้นหาใช่เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เฉพาะในช่วงการสอบสัมภาษณ์เท่านั้นไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๐๑/๒๕๓๖ พนักงานอัยการจังหวัดสตูล โจทก์
 นาย ห. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๙๐, ๙๑, ๑๓๗, ๑๕๗, ๑๖๒ (๑), ๑๖๒ (๔), ๑๗๗, ๒๖๗

จำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยทำใบรับแจ้งการตายอันเป็นเท็จแล้วนำไปเป็นหลักฐานในการแจ้งการตายต่อนายทะเบียนให้ออกมรณบัตรของ จ. และนำไปเป็นหลักฐานในการขอคืนหลักประกันที่ ป. ได้ประกันตัว จ. และเบิกความเท็จต่อศาลว่า จ. ตายไปแล้ว การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗, ๑๕๗, ๑๖๒(๑)(๔), ๒๖๗ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดกฏหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบทหนักที่สุดกระหนาบหนึ่งและเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ วรรคแรกอีกกระหนาบหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๖๑/๒๕๓๘ พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
 นาย ก. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๕๖, ๑๕๗

จำเลยเป็นข้าราชการครู มีหน้าที่ปฏิบัติราชการของวิทยาลัยเทคนิค ร. ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาให้มีหน้าที่ควบคุมการก่อสร้างต่อเติมวิทยาลัยอาชีวศึกษา ส. ซึ่งเป็นงานราชการของวิทยาลัยเทคนิค ร. จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมการก่อสร้าง ปรับปรุงต่อเติมอาคารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ส. ดูแลรักษาวัสดุที่เหลือใช้จากการก่อสร้างที่จำเลยให้ ก. นำเหล็กโล่เกจ อันเป็นวัสดุที่เหลือใช้ซึ่งอยู่ในหน้าที่ความดูแลรับผิดชอบของจำเลยไปเก็บไว้ที่ร้าน ก. และให้ ก. เอาเหล็กดังกล่าวไปเสียจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายแก่กรมอาชีวศึกษา และเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ผิด ป.อ. มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๓/๒๕๓๙

พนักงานอัยการจังหวัดลำพูน

โจทก์

นาย ส.

จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยรับราชการตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีหน้าที่ในการจัดซื้อที่ดินและจัดการจ่ายเงินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้แก่ผู้ขายสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงที่ ๔ และแปลงที่ ๕ จาก ร. สำหรับแปลงที่ ๕ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ดำเนินการจัดซื้อและชำระราคาที่ดินให้แก่ ร. ผู้ขายเรียบร้อยแล้ว ส่วนแปลงที่ ๔ นั้น ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๗ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ดำเนินการจัดซื้อและชำระราคาที่ดินให้แก่ผู้ขายโดยปราศจากเงื่อนไขและแยกชำระราคาเป็นพันธบัตรรัฐบาลและเงินสด ในส่วนที่จ่ายเป็นเงินสดนั้นได้แยกจ่ายเป็นเช็คผู้ถือจากบัญชีของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รวม ๓ ฉบับ จำเลยได้มอบเช็คให้แก่ ส. เพียง ๒ ฉบับ จำเลยจะอ้างเหตุการณ์ในอนาคตซึ่งอาจเป็นปัญหาขึ้นมาเพื่อยึดถือเอาเช็คฉบับที่ ๓ จำนวนเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท ไว้เป็นประกันค่าเสียหายค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการซื้อขายที่ดินแปลงที่ ๕ โดยไม่มีกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการใด ๆ ให้อำนาจที่จะกระทำเช่นนั้นหาได้ไม่ หากจะมีปัญหาขึ้นมาในอนาคตว่าที่ดินแปลงที่ ๕ มีการรุกร้าป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่เพียงใด ก็เป็นปัญหาที่จะไปแก้ไขกันในเรื่องที่ดินแปลงที่ ๕ นั้น จำเลยไม่มีอำนาจหรือหน้าที่เข้าไปแก้ไขปัญหาล่วงหน้าเช่นนั้นด้วยการยึดเช็คที่ชำระราคาที่ดินแปลงที่ ๔ ให้แก่ ร. ผู้ขายมาเข้าบัญชีธนาคารในนามของตนได้ ทั้งเมื่อปรากฏว่าไม่มีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ ๕ การที่จำเลยยึดเช็คไว้เช่นนี้จึงไม่ชอบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ร. ที่ไม่สามารถได้รับชำระราคาที่ดินจำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท ตามวันสั่งจ่ายในเช็คได้ นอกจากนี้หลังจากจำเลยนำเช็คดังกล่าวเข้าบัญชีเงินฝากของตนแล้วจำเลยได้เบิกถอนเงินจากบัญชานั้นเป็นระยะ ๆ ไป อันแสดงให้เห็นชัดแจ้งว่าที่จำเลยเบิกถอนมาเพื่อประโยชน์มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น แม้ต่อมาจำเลยจะได้คืนเงินให้แก่ ร. และตัวแทนเรียบร้อยแล้ว และ ร. หรือ ส. ผู้รับมอบอำนาจมิได้โต้แย้งหรือร้องเรียนว่าไม่เต็มใจหรือถูกจำเลยเพทุบายให้ยึดเช็คดังกล่าวก็ตาม การกระทำของจำเลยถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ ร. และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๔๖/๒๕๔๐

พนักงานอัยการจังหวัดลพบุรี

โจทก์

นาย ต.

จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๘๕

ขณะเกิดเหตุจำเลยได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการตรวจรับการจ้างเหมาต่อเติมอาคารที่ทำการสถานีอุตุวิทยามหาวิทยาลัย ๑ หลัง และปรับปรุงต่อเติมบ้านพักแถวเรือนแฝด ๑ หลัง ผู้เสียหายเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดและได้รับจ้างเหมาดังกล่าว ก่อนมีการทำสัญญาจ้าง จำเลยขอยืมเงินผู้เสียหายจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๐

ผู้เสียหายได้จ่ายเงินให้แก่จำเลยอีกจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท การที่จำเลยทราบอยู่แล้วว่าผู้เสียหายเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด ซึ่งจำเลยเป็นประธานคณะกรรมการตรวจรับการจ้างอยู่ด้วย ย่อมอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้ และการที่ผู้เสียหายยอมให้จำเลยยืมเงินดังกล่าวก็เพราะไม่อาจปฏิเสธได้ การกระทำของจำเลย

ส่อไปในทางทุจริตและเป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการตามมาตรา ๘๕ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่าด้วยเรื่องบริจาค์ ทั้งต่อมาเมื่อมีการออกเช็คส่งจ่ายเงินค่าจ้างเหมา จำนวน ๑๒๓,๔๕๓ บาท และจำเลยได้นำเช็คไปขึ้นเงินสดที่ธนาคาร ระหว่างรอรับเงินผู้เสียหายได้ตามไปที่ ธนาคารและขอให้โอนเงินตามเช็คเข้าบัญชีเงินฝากของผู้เสียหายจากนั้นจำเลยได้ตามผู้เสียหายไปที่บ้านเพื่อ ขอใบรับเงินจากผู้เสียหาย จำเลยได้เรียกร้องเงินจากผู้เสียหายอีกจำนวน ๒๙,๐๐๐ บาท โดยหักจากเงินที่ ขอยืมไปจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และให้ผู้เสียหายจ่ายให้จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท จึงเกิดการโต้เถียงกันขึ้น ในที่สุด ผู้เสียหายก็ยอมจ่ายเงินให้แก่จำเลยเพียง ๑๕,๐๐๐ บาทพฤติการณ์ที่จำเลยรับเงินจากผู้เสียหายดังกล่าว สืบเนื่องมาจากการที่ผู้เสียหายรับจ้างเหมาต่อเติมอาคารที่ทำการสถานีอุตุนิยมวิทยาที่จำเลยเป็นประธาน คณะกรรมการตรวจรับการจ้าง อันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของจำเลย การที่จำเลยเรียกร้องเงินจากผู้เสียหาย ดังกล่าว เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๐๓/๒๕๔๐ พนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี โจทก์
นาย ส. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นหัวหน้างานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลเทศบาลเมือง มีหน้าที่สอบสวนให้ได้ความจริงกรณีมีประชาชนมาขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ในกรณีบัตรสูญหาย เพื่อตรวจสอบให้ได้ความจริงว่า เป็นบุคคลคนเดียวหรือไม่ แต่จำเลยกลับสอบสวน ร. ผู้มาขอบัตรใหม่เพียงคนเดียว แล้วฟังว่า ร. กับ จ. เป็นคนเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นความจริง ทั้งนี้โดยจำเลยได้ทราบมาก่อนจากแล้วว่า ร.กับ จ. เป็นคนละคนกัน เมื่อ จำเลยสอบสวนแล้วก็ได้อนุมัติออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ ร. ในนาม จ. โดยปราศจากอำนาจ และ จำเลยมิได้นำเสนอหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลหรือปลัดเทศบาลหรือรองปลัดเทศบาลผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ ออกบัตรประจำตัวประชาชนตามระเบียบของทางราชการ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ จ. สำนักปลัดเทศบาลเทศบาลเมือง และกรมการ ปกครอง จำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๐๐/๒๕๔๐ พนักงานอัยการจังหวัดตรัง โจทก์
นาย อ. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๙๐, ๑๕๗, ๑๖๒ (๔)

ที่พิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และการรังวัดของเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อออก น.ส.๓ ก. ไม่มีการ แจ้งให้เจ้าพนักงานป่าไม้ไประวางแนวเขต เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งให้ตรวจสอบแนวเขตที่ดิน เพราะมีเหตุสงสัย ว่าที่ดินที่ขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) จะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตติดต่อกับ เขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งจำเลยในฐานะเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอมีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานป่าไม้ไป ระวางแนวเขตตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ว่าด้วยการพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์เกี่ยวกับเขตป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๒๔ จำเลยไม่ได้แจ้งให้เจ้าพนักงานป่าไม้ไประวาง แนวเขตแต่กลับรายงานต่อนายอำเภอที่เกิดเหตุทั้งสามแปลงไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นเหตุให้ นายอำเภอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้แก่ ส. เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ ทางราชการ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๑๖๒ (๔) แต่การ

กระทำได้กล่าวเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด
ตามมาตรา ๙๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐/๒๕๔๒ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์
นาย ส. กัปปาก จำเลย

ป.อ. มาตรา ๘๖, ๑๕๗, ๑๖๒

ป่าไม้เขตได้ให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นเจ้าหน้าที่คัดเลือกไม้ที่ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจประเภทไม้แก่จัดมีขนาดโตเกินขนาดจำกัดมากและอยู่ในวัยเสื่อมโทรมหรือยอดไม้สมบูรณ์และให้ตีตราคัดเลือกอนุญาตให้ตัดฟันไม้เพื่อบำรุงป่า หรือ บร. กับทำบัญชีคัดเลือกไม้เสนอผู้บังคับบัญชาแล้วป่าไม้เขตจะได้ประมวลหาผู้รับจ้างตัดโค่นและซื้อไม้ดังกล่าว โดยแต่งตั้งให้จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๕ ไปทำการตรวจวัดตีตรารัฐบาลชาย หรือ รช. เป็นการอนุญาตให้ชักลากไม้ได้ โดยจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๕ จะต้องตีตราเฉพาะไม้ที่มีตรา บร. เท่านั้น และจะต้องตรวจดูว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ตีตราต้นไม้ถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้อง จะตีตรา รช. ไม่ได้ และจะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แต่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ กลับตีตราไม้ที่ดีมีค่าทางเศรษฐกิจเป็นการขัดคำสั่ง ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เกิดความเสียหายแก่กรมป่าไม้และรัฐเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ทำบัญชีสำรวจคัดเลือกตีตราไม้เสนอผู้บังคับบัญชา ซึ่งไม่เป็นความจริง จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสารดังกล่าว จึงมีความผิดฐานรับรองเป็นหลักฐานว่าได้กระทำการตามที่ระบุในเอกสารขึ้นอันเป็นความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒(๑) จำเลยที่ ๑๖ ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด มีจำเลยที่ ๑๗ เป็นกรรมการ ได้ทำสัญญาตัดฟันไม้และซื้อไม้เหล่านั้นกับกรมป่าไม้ โดยจำเลยที่ ๑๖ ได้มอบอำนาจให้จำเลยที่ ๑ ดำเนินการตัดฟันไม้แทน และจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๕ ได้ตีตราไม้ที่ยังไม่มีตรา บร. แสดงว่าเป็นไม้ที่ยังไม่ได้รับการคัดเลือกจากจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเกิดความเสียหายแก่กรมป่าไม้และรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และการที่จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๕ เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสารได้ทำบัญชีรับรองเป็นหลักฐานว่าตน ได้ตีตรา รช. บนไม้ที่มีการคัดเลือกแล้วทุกต้น อันเป็นความเท็จ จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๑๕ จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒(๑) ด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๔๓/๒๕๔๒ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์
จำليبตำรวจ ฌ. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘

ป.อ. มาตรา ๕๖, ๑๕๗, ๓๑๐

จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตำรวจเข้าจับกุมผู้เสียหายที่ได้ก่อการทะเลาะวิวาทก่อนหน้านั้นแต่เหตุแห่งการทะเลาะวิวาทได้ยุติลงแล้ว เหตุวิวาทยังไม่ชัดเจนจึงว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิดไม่ใช้การกระทำผิดซึ่งหน้า โดยมีคู่กรณีกับผู้เสียหายชี้ให้จับ แต่มิได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบอีกทั้งไม่ใช้กรณีที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดมาแล้วจะหลบหนี จำเลยซึ่งไม่มีหมายจับไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะจับผู้เสียหาย จำเลยจับผู้เสียหายโดยไม่แจ้งข้อหาไม่ทำบันทึกจับกุม ไม่ส่งมอบตัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี กลับนำไปควบคุมที่ด่านตรวจ ชี้เจตนาจำเลยว่ากระทำโดยโกรธแค้น แสดงอำนาจ เพื่อข่มขู่กลับแก้ล้างผู้เสียหายให้เดือดร้อน

เสียหาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและทำให้ผู้อื่น
 ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๗๒๘-๗๗๓๑/๒๕๔๔ นาย ร. กัปพวก โจทก์
 นาง ก. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๙๑, ๑๕๗

โจทก์ทั้งสี่มาปฏิบัติราชการทำการสอนนักศึกษาตามกระบวนวิชาที่ได้รับมอบหมาย โจทก์ทั้งสี่จึงมี
 สิทธิที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษแม้โจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ จะไม่ลงเวลาทำงานตามระเบียบว่าด้วยการลงเวลา
 อันเป็นการผิดระเบียบก็ตาม ก็เป็นเรื่องคนละส่วนกันกับเรื่องนี้ที่จะต้องไปดำเนินการตามระเบียบข้าราชการ
 พลเรือนอีกส่วนหนึ่งต่างหาก หากได้กระทบถึงสิทธิอันมีอยู่โดยชอบในการรับเงินค่าตอบแทนพิเศษของโจทก์
 ทั้งสี่แต่อย่างใดไม่ ทั้งแบบฟอร์มก็เป็นแบบฟอร์มที่ให้จำเลยในฐานะหัวหน้าภาควิชารับรองการปฏิบัติราชการ
 ของอาจารย์ในภาควิชาไม่ใช่หลักฐานรับรองการลงเวลาปฏิบัติงาน จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องรับรองการปฏิบัติ
 ราชการของโจทก์ทั้งสี่และไม่มีสิทธิขีดฆ่าชื่อโจทก์ทั้งสี่ออกจากแบบฟอร์มการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษ
 ได้ นอกจากนี้จำเลยในฐานะหัวหน้าภาควิชาซึ่งมีหน้าที่รับรองการปฏิบัติราชการเพื่ออนุมัติเบิกจ่ายเงิน
 ค่าตอบแทนพิเศษ จะต้องปฏิบัติกรในส่วนดังกล่าวตามหลักเกณฑ์โดยเคร่งครัดด้วยความเที่ยงธรรมและ
 เสมอภาค แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่า จำเลยก็รับรองการปฏิบัติราชการและทำเรื่องขออนุมัติเบิกจ่ายเงิน
 ค่าตอบแทนพิเศษให้อาจารย์อื่นซึ่งไม่ได้ลงชื่อในบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการของข้าราชการ
 เช่นเดียวกัน แสดงว่าจำเลยไม่ใช่หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับรองการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับที่ใช้กับโจทก์
 ทั้งสี่ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสี่ในการที่จะได้รับ
 เงินค่าตอบแทนพิเศษซึ่งโจทก์ทั้งสี่มีสิทธิโดยชอบที่จะได้รับ ดังนั้น การที่จำเลยไม่รับรองการปฏิบัติราชการ
 ของโจทก์ทั้งสี่และขีดฆ่าชื่อโจทก์ทั้งสี่ออกจากแบบฟอร์มการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษ เพื่อขออนุมัติ
 เบิกจ่ายในงวดประจำเดือนตามฟ้องของโจทก์ทั้งสี่ ซึ่งเป็นการเลือกปฏิบัติและก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์
 ทั้งสี่ดังกล่าว ถือได้ว่าจำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ทั้ง
 สี่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

แม้จำเลยจะมีเจตนาอย่างเดียวในอันที่จะไม่เสนอชื่อโจทก์ที่ ๑ ให้ได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษใน
 แต่ละงวดเดือน เจตนาของจำเลยเช่นว่านั้นจะเกิดขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ธุรการการเงินเสนอขึ้นมาให้จำเลยพิจารณา
 ลงลายมือชื่อรับรองการปฏิบัติราชการของโจทก์ที่ ๑ เฉพาะในวันหนึ่งวันหนึ่งที่จำเลยพบเห็นแบบฟอร์มการ
 เบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษในแต่ละเดือนที่เจ้าหน้าที่เสนอขึ้นมาเท่านั้น เมื่อสิ้นวันแล้วจำเลยมีเจตนา
 เช่นนั้นอีกในงวดเดือนต่อมาก็เป็นการกระทำอีกวันหนึ่งซึ่งเป็นการกระทำต่างหากจากวันที่ล่วงมาเป็นอีก
 กรรมหนึ่ง ดังนั้น การที่จำเลยไม่รับรองการปฏิบัติราชการของโจทก์ที่ ๑ และขีดฆ่าชื่อโจทก์ที่ ๑ ออกจาก
 แบบฟอร์มการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษจำนวน ๗ งวดจึงเป็นความผิด ๗ กรรมต่างกันต้องตามประมวล
 กฎหมายอาญามาตรา ๙๑

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๓๒/๒๕๔๓ พนักงานอัยการจังหวัดอ่างทอง โจทก์
นาย น. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗, ๑๖๑, ๒๖๖ (๑)

จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่รับคำขอต่าง ๆ เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินทุกประเภท รวมทั้งงานในด้านเกี่ยวกับการเงินและบัญชี โดยมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องการกรอกข้อความในเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทั้งได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาก่อนเกิดเหตุนานประมาณ ๗ ปี จำเลยยอมทราบและคำนวณค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนที่ดินในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี การที่จำเลยเรียกหรือรับเงินจำนวน ๗,๘๐๐ บาท ไว้แล้วหนึ่งเฉยเสีย แสดงโดยชัดแจ้งว่าจำเลยมีเจตนาเรียกหรือรับเอาเงินส่วนที่เกินไว้สำหรับตนเองโดยมิชอบเพื่อกระทำการในตำแหน่ง จึงเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๙

จำเลยพร้อมที่จะเสนอเรื่องราวของจดทะเบียนขายที่ดินระหว่าง น. กับ ส. ต่อเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินเพื่อดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ แต่จำเลยกลับละเว้นไม่ดำเนินการนับแต่วันดังกล่าวเป็นต้นมา ดังนั้น ในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ จึงเป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินสำหรับตนเองโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๙ เมื่อปรับบทลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๙ อัน บทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำต้องปรับบทลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ อันเป็นบททั่วไปอีก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๗๗๖/๒๕๔๐ พนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี โจทก์
นาย ช. กับพวก จำเลย

ป.อ. มาตรา ๙๐, ๑๕๒, ๑๕๓

จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งปลัดสุขาภิบาล ค. ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากสุขาภิบาล ค. ให้เป็นผู้ตรวจงานจ้างในการจ้างเหมาขุดลอกและล้างทางระบายน้ำในเขตสุขาภิบาล ค. และจำเลยทั้งสี่เป็นเจ้าของพนักงานได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากสุขาภิบาล ค. ให้จำเลยที่ ๑ เป็นประธานกรรมการตรวจการจ้าง จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นกรรมการตรวจการจ้างในการจ้างก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลต์ในเขตสุขาภิบาล ค. แม้สัญญาจ้างขุดลอกและล้างทางระบายน้ำได้ระบุชื่อ ส. เป็นผู้รับจ้าง แต่ ส. ไม่เคยเกี่ยวข้องหรือมีส่วนรู้เห็นในการรับจ้างขุดลอกและล้างทางระบายน้ำของสุขาภิบาล ค. อีกทั้งลายมือชื่อในช่องผู้รับจ้างตามสัญญาข้อตกลงจ้างลายมือชื่อในช่องผู้รับเงินตามใบเสร็จรับเงินและลายมือชื่อในช่องผู้รับเงินตามฎีกาเบิกเงินมิใช่ลายมือชื่อของ ส. หากแต่จำเลยที่ ๑ เข้าไปจัดการให้ตั้งแต่ขอตั้งฎีกาเบิกเงินและรับเงินเอาไปเองโดยไม่ปรากฏมีตัว ส. เข้าไปแสดงตนเพื่อขอเบิกเงินตามที่ได้รับจ้างขุดลอกและล้างทางระบายน้ำแต่อย่างใด เมื่อ ส. มิใช่เป็นผู้รับจ้างทำงานรายนี้ การที่จำเลยที่ ๑ ได้เข้าดำเนินการขุดลอกและล้างทางระบายน้ำโดยใช้คนงานของสุขาภิบาล ค. ทำงานให้ จำเลยที่ ๑ ในฐานะเป็นปลัดสุขาภิบาล ค. ถือว่าเป็นผู้มีหน้าที่จัดการและดูแลกิจการของสุขาภิบาล ค. เมื่อจำเลยที่ ๑ เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการดังกล่าวโดยจ่ายค่าจ้างคนงานเพียง ๑,๗๕๐ บาท แต่เบิกเงินค่าจ้างตามสัญญาไป ๒,๙๐๐ บาทเป็นเหตุให้สุขาภิบาล ค. ได้รับความ

เสียหาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๒, ๑๕๗ อันเป็นการกระทำความผิดเดียว ผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๒ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๐๙/๒๕๔๙ นาย ป. โจทก์
นาย ส. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔)

ป.อ. มาตรา ๑๕๗, ๒๐๐

จำเลยซึ่งเป็นพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องบริษัท ส. และ ป. ที่ถูกกล่าวหาว่าหมิ่นประมาทโจทก์ ทั้งที่หนังสือพิมพ์ ด. ซึ่งบริษัท ส. เป็นเจ้าของและ ป. เป็นบรรณาธิการ ลงข้อความในหนังสือพิมพ์เป็นความเท็จ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ เป็นการใช้ดุลพินิจที่มีได้อยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผล แต่เป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ จึงเกินล้าออกนอกขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย และในฐานะที่จำเลยเป็นข้าราชการอัยการชั้นสูง จำเลยย่อมทราบดีถึงเกณฑ์วินิจฉัยมูลความผิดของพนักงานอัยการ การใช้ดุลพินิจผิดกฎหมายในกรณีนี้ จำเลยเห็นได้อยู่ในตัวแล้วว่าเป็นการมิชอบและมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหาย อีกทั้งเพื่อจะช่วยบริษัท ส. และ ป. มิให้ต้องโทษจากการกระทำ ความผิดของตนอีกด้วย จำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง

การกระทำของจำเลยที่เป็นความผิดคือการใช้อำนาจในฐานะพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าหมิ่นประมาทโจทก์ ผลของการกระทำของจำเลยคือ โจทก์ในฐานะผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาตามกฎหมาย ดังนั้น โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดของจำเลยโดยตรง โจทก์จึงเป็นผู้เสียหาย

ตามฟ้องข้อ ๑ (ก) แม้ข้อความว่า "เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์" จะอยู่ต่อจากและติดข้อความว่า "...ผู้ต้องหาทั้งสองมีเจตนาหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์" กล่าวคือ เมื่ออ่านรวมกันมีข้อความว่า "...ผู้ต้องหาทั้งสองมีเจตนาหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์" แต่การทำความเข้าใจข้อความในคำฟ้อง ต้องทำความเข้าใจในข้อความดังกล่าวประกอบข้อความส่วนอื่น ๆ ของคำฟ้องด้วย ซึ่งเห็นได้ว่าข้อความดังกล่าวเป็นข้อความสืบเนื่องจากการสั่งไม่ฟ้องคดีของจำเลยดังที่โจทก์บรรยายไว้อย่างชัดเจนในตอนต้น จึงเข้าใจได้อยู่ในตัวว่า ในการอ้างว่าจำเลยมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ โจทก์หมายถึงเจตนาที่สืบเนื่องจากการใช้อำนาจสั่งฟ้องคดีของจำเลย ฟ้องของโจทก์จึงชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ แล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๓๐/๒๕๔๙ นาย ส. กับพวก โจทก์
ร้อยตำรวจเอก ป. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๗), ๓๗, ๑๙๒ วรรคสาม

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

โจทก์ทั้งสองเมาสุราจนครองสติไม่ได้ ประพฤติตนวุ่นวายในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน แต่โจทก์ทั้งสองได้ชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว ทำให้คดีอาญาที่โจทก์ทั้งสองถูกกล่าวหาเป็นอันเลิกกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๗ (๒) เมื่อโจทก์ทั้งสองกล่าวหาต่อจำเลยในฐานะพนักงานสอบสวนว่า

ความจริงอันเป็นความเท็จ มีจุดประสงค์อย่างเดียวเพื่อให้นายอำเภอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๖๖๖/๒๕๕๖ พนักงานอัยการจังหวัดมุกดาหาร โจทก์
นาย ม. กั๊พบวก จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคแรก

ป.อ. มาตรา ๘๖, ๑๕๗

พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗, ๑๕๗

การแต่งตั้งจำเลยทั้งห้าและ ป. เป็นคณะกรรมการตรวจการจ้าง แม้ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๒๒ เป็นเพียงการบกพร่องต่อหน้าที่ในส่วนของผู้ที่มีคำสั่งแต่งตั้ง แต่ตราบใดที่คำสั่งยังไม่ได้ถูกเพิกถอน การใด ๆ ที่คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ปฏิบัติไปภายใต้คำสั่งดังกล่าว ย่อมต้องถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างแล้ว ดังนั้นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างดังกล่าวจะชอบหรือไม่จึงเป็นคนละส่วนกันและมีได้มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งห้าแต่อย่างใด

จำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เป็นกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ เมื่อได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา จึงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงาน ส่วนจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มิได้อยู่ในบังคับบัญชาที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม แม้ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๒๗ (๕) กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างสำหรับการซื้อการจ้างโดยวิธีสอบราคา ประกวดราคาและวิธีพิเศษ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๒๒ คงกำหนดให้แต่งตั้งผู้แทนชุมชนหรือประชาคมที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่จะซื้อหรือจ้างเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยอย่างน้อยสองคน มิได้กำหนดว่าต้องแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ได้รับแต่งตั้งเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างจึงเป็นในฐานะผู้แทนชุมชนหรือประชาคม มิใช่ในฐานะผู้ใหญ่บ้านท้องที่ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ จึงมิได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานด้วยการให้การสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ แต่การที่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ร่วมตรวจรับงานกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการช่วยเหลือให้เจ้าพนักงานกระทำความผิดสำเร็จ จึงมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ แม้โจทก์ฟ้องมิได้ฟ้องขอให้ลงโทษฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ศาลฎีกามีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดซึ่งโทษเบากว่าความผิดฐานเป็นตัวการได้ ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคแรก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๓๔๘/๒๕๕๖ พนักงานอัยการจังหวัดระยอง โจทก์
นาย ส. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นหัวหน้าโครงการอ่างเก็บน้ำดอกกรายโดยมีบ้านพักปลูกอยู่ในโครงการ ไม้ยูคาลิปตัสที่ตัดปลูกอยู่บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ แม้กรมป่าไม้จะเป็นผู้ปลูก โดยพลตินัยจำเลยซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการอ่างเก็บน้ำก็ต้องมีหน้าที่ดูแลรักษาต้นยูคาลิปตัสดังกล่าว เพราะเป็นต้นไม้ของทางราชการ มิใช่พืชหรือต้นไม้ไม่มีค่าที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ จำเลยจะอ้างว่ากรมป่าไม้ต้องมีหน้าที่ดูแลเพราะกรมป่าไม้เป็นผู้ปลูกไม่ได้ เพราะสถานที่ปลูกอยู่ในเขตโครงการอ่างเก็บน้ำที่จำเลยเป็นหัวหน้าและมีหน้าที่ควบคุมดูแลอยู่ หากอยู่ในสถานที่ของกรมป่าไม้แต่อย่างใดไม่ และกรมป่าไม้ไม่ได้มีหน่วยงานดูแลอยู่ในที่เกิดเหตุ ดังนั้น เมื่อจำเลยจ้างหรือใช้ให้ บ. ไปตัดไม้ยูคาลิปตัสของกลาง การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๙/๒๕๕๗ พนักงานอัยการจังหวัดหนองบัวลำภู โจทก์
นาย ศ. กับพวก จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง, ๒๑๒, ๒๒๕

ป.อ. มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยทั้งสองตรวจรับงานโครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านหนองบัวเงิน และมีการวางฎีกาเบิกจ่ายเงินให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด น. แล้วก่อนที่จำเลยทั้งสองจะเรียกเงินจากผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงมิใช่เป็นการเรียกทรัพย์สินสำหรับตนเองเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๙ แต่การที่จำเลยทั้งสองตรวจรับงานโครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านหนองบัวเงินเรียบร้อยแล้วกลับมาหลอกลวงผู้เสียหายว่ายังไม่ได้ตรวจรับงานดังกล่าวเพื่อเรียกเงินจากผู้เสียหาย ย่อมเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

ฟ้องโจทก์ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ มาด้วย และศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ แต่ไม่ปรับบทมาตราดังกล่าวโดยเห็นว่าเมื่อเป็นความผิดซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้วก็ไม่เป็นความผิดบททั่วไปอีก เป็นการไม่ถูกต้อง เพราะเมื่อศาลล่างทั้งสองฟังว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๙ อันเป็นบทเฉพาะแล้วที่ถูกต้องระบุน่าไม่จำเป็นต้องปรับบทตามมาตรา ๑๕๗ อันเป็นบททั่วไปอีก ดังนั้น ในกรณีเช่นนี้ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจปรับบทให้ถูกต้องและลงโทษจำเลยทั้งสองตามมาตรา ๑๕๗ ได้ แม้โจทก์มิได้อุทธรณ์ฎีกา เนื่องจากเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ทั้งมิใช่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยทั้งสองโดยที่โจทก์มิได้ฎีกาในทำนองนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๙๐๘/๒๕๕๗ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์
นาย ณ. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑ (๑), ๘๓, ๑๕๗

จำเลยเป็นเจ้าของพนักงาน ได้ลงลายมือชื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้แก่ ด. ซึ่งเป็นการกระทำที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของจำเลย โดยไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องว่า ด. ยื่นขอออก น.ส.๓ ก. ถูกต้องตรงต่อความเป็นจริงหรือไม่ และทำให้ ด. ได้ไปซึ่ง น.ส.๓ ก ดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิได้รับ ถือได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับผู้อื่น จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๒๔๘-๑๕๒๔๙/๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ช. โจทก์
นางสาว ศ. จำเลย

มาตรา ๔

ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔), ๑๙๒ วรรคท้าย, ๒๑๕, ๒๒๕

ป.อ. มาตรา ๑๓๗, ๑๔๗, ๑๕๗, ๑๖๑, ๒๖๔, ๒๖๘, ๓๕๒

จำเลยเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของโจทก์ ซึ่งพนักงานมหาวิทยาลัยดังกล่าวคือ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาตามความในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ พ.ร.บ.ฉบับนี้กำหนดค่านิยามของ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ว่า หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งความหมายของ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ตามกฎหมายฉบับนี้แตกต่างจากความหมายของ “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” ตามกฎหมายฉบับเดียวกัน กล่าวคือ “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตาม พ.ร.บ.นี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา หากเปรียบเทียบข้อแตกต่างสำคัญแล้ว จะเห็นได้ชัดว่า “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” เป็นบุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา จึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ส่วน “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” เป็นบุคคลที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงาน จึงถือไม่ได้ว่าเป็นข้าราชการ อีกทั้งค่าจ้างหรือค่าตอบแทนพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาก็มิใช่เงินเดือนอันมีที่มาจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา แม้ พ.ร.บ.ฉบับนี้จะระบุว่า พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาความหมายของพนักงานมหาวิทยาลัยทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนตามข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิแล้ว ล้วนได้ความตรงกันว่าพนักงานมหาวิทยาลัยทั้งสองประเภทได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหมวดเงินอุดหนุนทั่วไปหรือเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย เมื่อจำเลยเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมิใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและไม่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับใดกำหนดให้

พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาเป็นเจ้าพนักงาน จำเลยจึงไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานตาม ป.อ. และศาลไม่อาจลงโทษจำเลยในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้กระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๗, ๑๕๗ และ ๑๖๑ ได้

จำเลยมีหน้าที่รับผิดชอบในงานเบิก - จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ตรวจสอบเอกสารเงินยืม ติดตามเงินยืมและตัดยอดเงินยืม ดังนั้น แม้จำเลยจะจัดทำเอกสารเกี่ยวกับงานการเงินในหน้าที่รับผิดชอบของจำเลยไม่ตรงกับความเป็นจริงและใช้หรืออ้างเอกสารดังกล่าวเสนอต่อผู้บังคับบัญชา ก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ ฐานปลอมเอกสาร มาตรา ๒๖๘ ฐานใช้เอกสารปลอม และมาตรา ๑๓๗ ฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน เพราะจำเลยเป็นผู้บันทึกข้อความลงในเอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยจำเลยมิได้เป็นผู้แจ้งข้อความดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานอื่นแต่อย่างใด

เงินตามเช็คเป็นเงินงบประมาณแผ่นดินของโจทก์ที่ ๖. ในฐานะเลขานุการโครงการต้นกล้าอาชีพทำหนังสือขอให้โจทก์อนุมัติเพื่อนำไปชำระเงินยืมที่โครงการยืมเงินกลางของโจทก์มาใช้จ่าย เงินจำนวนนี้จึงมิใช่เงินส่วนตัวของ ๖. ทั้ง ๖. ก็ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของโจทก์ซึ่งโจทก์จะต้องชำระหนี้ให้แก่ ๖. การที่ ๖. มีชื่อเป็นผู้รับเงินตามเช็ค จึงเป็นกรณีที่ ๖. ได้รับมอบหมายจากโจทก์ให้มีหน้าที่รับเงินตามเช็คแล้วนำไปชำระเงินยืมให้แก่โจทก์ เมื่อเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินของโจทก์ที่ถูกจำเลยเบียดบังไป โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายที่มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้

แม้โจทก์จะฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์สินของโจทก์ตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๗ แต่เมื่อทางพิรณาได้ความว่า จำเลยเบียดบังทรัพย์สินของโจทก์ไปในฐานะบุคคลธรรมดาซึ่งโจทก์ได้บรรยายฟ้องกล่าวถึงข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานยกยกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ ไว้แล้ว ศาลย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยในความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ วรรคแรก ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย ประกอบมาตรา ๒๑๕ และ ๒๒๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๑๒/๒๕๕๗ พนักงานอัยการจังหวัดทองผาภูมิ โจทก์
พันตำรวจโท พ. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๕๗

จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดและมีอำนาจสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำตัวผู้ถูกจับกุมส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือส่งปล่อยตัวผู้ถูกจับหากเห็นว่าเป็น การจับผิดตัวหรือผู้ถูกจับกุมไม่ได้กระทำความผิดหรือการกระทำยังไม่เป็นความผิด จำเลยทราบดีว่าคนต่างด้าวที่ถูกจับกุมเป็นผู้กระทำความผิด จำเลยไม่มีอำนาจสั่งปล่อยได้ แต่กลับสั่งการในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปล่อยตัวผู้กระทำความผิดและรถของกลางโดยไม่ชอบ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗๔๑/๒๕๕๗ พนักงานอัยการจังหวัดลำพูน โจทก์
นาย ส. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๘๐, ๑๕๓

ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๓ เป็นความผิดสำเร็จเมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน ได้จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยไม่จำต้องคำนึงว่าการจ่ายทรัพย์สินนั้น ต้องทำให้หนี้ระงับลงด้วย เพราะความผิดมาตรานี้ต้องการลงโทษเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินได้จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเท่านั้น แม้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินจะชำระหนี้ด้วยเช็ค และ ก. ผู้ได้รับชำระหนี้ยังไม่นำเช็คไปเรียกเก็บเงินเนื่องจากถูกเรียกทวงคืนก่อนอันทำให้หนี้ยังไม่ระงับลงก็ตาม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดสำเร็จตามมาตรา ๑๕๓ แล้ว หาใช่เป็นเพียงความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินพยายามจ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๓ ประกอบมาตรา ๘๓ ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๒๗๔/๒๕๕๘ พนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี โจทก์
นาย จ. จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)
ป.อ. มาตรา ๑๕๗

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองคอน มีหน้าที่แจ้งให้ผู้สอบราคาได้มาทำสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบลสองคอน จำเลยได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยไม่แจ้งให้ผู้สอบราคาได้ไปทำสัญญาจ้าง แต่กลับสั่งยกเลิกประกาศสอบราคาโครงการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ และไม่ทำเรื่องเบิกตัดปีเพื่อกันเงินไว้เพื่อจัดทำโครงการ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้สอบราคาได้ องค์การบริหารส่วนตำบลสองคอน และประชาชน คำฟ้องของโจทก์มุ่งหมายให้ลงโทษจำเลยฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ฉะนั้น ความสำคัญของความผิดย่อมอยู่ที่เจตนาในการกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นองค์ประกอบของความผิดประการหนึ่งด้วยตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗ เมื่อโจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่า การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นจำเลยกระทำด้วยเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด คำฟ้องของโจทก์จึงขาดองค์ประกอบของความผิด ย่อมเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แม้อ่านคำฟ้องโดยตลอดแล้วทำให้เห็นเจตนาพิเศษหรือพอเข้าใจได้ว่าเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้สอบราคาได้ ก็ไม่ทำให้คำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๖๔/๒๕๑๘ พนักงานอัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โจทก์
พลตำรวจพิเศษ ส. จำเลย

ป.อ. มาตรา ๑๔๗, ๑๕๘

จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ได้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนของกรมตำรวจเพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ จำเลยยอมมีหน้าที่รักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนนั้นในระหว่างที่จำเลยครอบครองอยู่ การที่จำเลยนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่จำเลยมีหน้าที่รักษานั้นไปจำหน่ายให้กับบุคคลอื่น ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จึงเป็นการ

เบี้ยดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนเองหรือเป็นของบุคคลอื่นโดยทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และเมื่อการกระทำของจำเลยเป็นผิดตามมาตรา ๑๔๗ แล้ว ก็ไม่เป็นผิดตามมาตรา ๑๕๘ อีก